

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ФОТОЛІТОПІСУ «ЗА УКРАЇНУ, ЗА ЇЇ ДОЛЮ, ЗА ЧЕСТЬ І ВОЛЮ, ЗА НАРОД»

(до 100-річчя подій

Української національної революції 1917–1921 рр.)

24 березня 2017 р. в Українському домі з нагоди сторіччя Української національної революції 1917–1921 рр. відбулися презентація фотолітопису «За Україну, за її долю, за честь і волю, за народ», прем'єра

документальної хроніки «За Україну, за її волю! (миттєвості української історії)» українського кінорежисера-документаліста С. Буковського та відкриття виставок «Постаті Української національної революції 1917–1921» і «Сто перемог України (1917–2017)».

Організаторами заходу виступили Всеукраїнська правозахисна організація «Меморіал» імені Василя Стуса, Національна світлинотека «Українська мить», Мистецький Фонд імені Короля Данила, Благодійний фонд «Відродження України» та Видавничий Дім «Ін Юре».

Учасниками події були автори ідеї — Степан Кубів, Олександр Святоцький та Руслан Стефанчук, Міністр культури України — Євген Нищук, директор Національної світлинотеки «Українська мить» — Юрій Баланюк, відповідальний редактор фотолітопису і виставок — Роман Грицьків, представники влади, духовенство, науковці та громадськість.

Цього року ми відзначаємо століття Української національної революції 1917–1921 рр. У ті важкі часи український народ, об'єднавшись довкола ідеї національного визволення, проявив волю, героїзм і жертвність у боротьбі за державність і свободу. Українці вперше за майже трьохсотлітню історію використали шанс реалізуватись як державна нація.

17 березня 1917 р. було створено Українську Центральну Раду — рушій революційних національно-демократичних змін в Україні. Попри відчутні автономістські переконання, демонструючи високий рівень демократичних

Виступ С. Кубіва

цінностей та свобод, українці прямували до відновлення своєї державності. На жаль, поступовий розвиток подій був перерваний військовою агресією більшовицької Росії. На захист щойно проголошеної незалежної Української Народної Республіки (далі — УНР) стали найсвідоміші українці — молодь. Подвиг Героїв Крут назавжди увійде в історію як символ мужності та самопожертви борців за волю України.

У той час українське питання було в епіцентрі міжнародної політики. Дуже швидко стало очевидним, що геополітичні плани світових країн не передбачали появу сильної демократичної української держави. Гетьман П. Скоропадський спробував збалансувати між внутрішніми і зовнішніми обставинами. Під його егідою було розгорнуто активну міжнародну діяльність та забезпечено розвиток війська, освіти і науки. Водночас Україну поступово охоплювала глибока суспільно-політична криза, яка загрожувала ідеї української незалежності.

Продовжуючи національні демократичні ініціативи, відновлена Директорією УНР опинилася у критичній ситуації. Українці перебували у стані постійної оборонної війни з кількома ворогами одночасно. Ще три роки вони героїчно боролися і захищали національну державність, але зазнали

поразки. Однак український народ назавжди усвідомив, що його споконвічна мрія про власну державу може стати реальністю.

Сьогодні, оцінюючи події сторічної давності, ми простежуємо тяглість українських державотворчих і визвольних традицій. Спадкоємність сучасної української державності передовсім постає через державну символіку і національну валюту, які ми перейняли від УНР.

Безперечно, найбільшим здобутком Української національної революції є проголошення Соборності українських земель. 22 січня 1919 р. увічнилось як визначальний момент у розвитку українського державотворення і всієї національної історії, як безальтернативний приклад єдності українського народу. Відтоді Україна стала самостійною, Соборною державою, якою є і сьогодні.

Українські визвольні змагання 1917–1921 рр. мали колосальний вплив на формування української нації і боротьбу українського народу за національну гідність та державну незалежність у ХХ ст. Мільйони борців за волю України продовжували традицію визвольних змагань.

Трагічними наслідками самовідданої боротьби українців за свободу, нелюдською помстою за неї були масо-

Виступ Є. Нищука

Виступ Р. Павленка

вий більшовицький терор і репресії 1917–1991 рр., апогеєм яких став геноцид — Голодомор 1932–1933 рр. Вбиваючи — з ненависті і страху — десятки мільйонів наших співвітчизників, комуністичні злочинці намагалися знищити в нас прагнення до незалежності і не допустити перемоги українського визвольного руху. Але прагнення до волі і свободи в українців є сильнішим навіть за смерть.

Героїзм та жертвовність борців за волю України сьогодні також допомагають нам в обороні державної самостійності та демократії. У багатьох аспектах ми є свідками повторення ситуацій сторічної давності. Вкотре українцям доводиться боротися за свою державність на різних фронтах, однак тепер на нашому боці омий кров'ю героїв неоціненний досвід минулих поколінь і підтримка міжнародних партнерів.

У фотолітописі «За Україну, за її долю, за честь і волю, за народ» зібрано та вперше опубліковано максимальний комплекс фотоматеріалів часів Української революції 1917–1921 рр. Доповнені історичними фактами, ці світлини відображають масштаб і розмах визвольних змагань. Поряд із висвітленням діяльності Центральної Ради, Гетьмана, Директорії, Західноукраїнської Народної Республіки,

у виданні порушено також інші важливі аспекти революційних подій. Насамперед це масовий повстанський рух, символом якого є Холодноярська республіка, це участь війська у державотворчих процесах, це діяльність української політичної еміграції та діаспори. І звичайно ж, це видатні постаті української революції — безпосередні учасники процесу державотворення.

Пропонований фотолітопис дозволить кожному доторкнутися до історії, побачити минуле очима сучасників. Видання спонукає до переосмислення доленосних для нашого народу історичних подій, до самостійних пошуків та вивчення історії України, рідного краю, своєї родини, а уроки визвольних змагань стануть важливим державотворчим досвідом, який слугуватиме для якісного розвитку сучасної України.

Документальний фільм «За Україну, за її волю! (миттєвості української історії)», через відреставровані унікальні хроніки, висвітлює найважливіші події Української революції 1917–1921 рр. У фільмі до глядачів

Виступ С. Буковського

звертається Герой України, правозахисник і дисидент Левко Лук'яненко. Він наголосив, що «це документальні свідчення і цеглини, які можна далі доповнювати з інших письмових дже-

Учасники заходу

рел і на основі яких будувати справжню історію України <...>, в якій українці протягом століть боролися за відродження своєї державності».

У рамках імпрези було також презентовано дві унікальні виставки. Виставка «Постаті Української національної революції 1917–1921» присвячена провідникам та діячам визвольних змагань і анонсує ширшу експозицію, яка представить діяльність видатних українських постатей.

Виставка «Сто перемог України (1917–2017)» покликана переосмислити український досвід за останнє століття, висвітлити історичні успіхи та внесок українців у світову науку, культуру, цивілізацію, взяти на озброєння парадигму перемоги, а не поразки.

Найближчим часом, за участю якнайширшої громадськості, презентації фотолітопису, документального фільму та виставок відбудуться в інших містах України.